Ч. 46 (13.944). Львів, четвер 21. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Франція годиться на летунську конвенцію з Німеччиною.

ЛЬОНДОН, 20. 2. ПАТ. Міністер Саймон та Іден взяли вчора участь у засіданні міністеріяльного комітету, який розглядав німецьку відповідь на французько-брітійську заяву. На вечірнім засіданні кабінету мін. Саймон заясує свої завваги до відповіди Німеччини й опісля кабінет розгляне німецьку пропозицію у справі безпосередніх переговорів Німеччини з В. Британією.

Французький амбасадор двічі складав візиту мін. Саймонові і натякнув, що Франція не буде зголошувати ніяких застережень у справі пізнішої візити мін. Саймона у Берліні. Державні мужі В. Британії і Франції порозумілись, що над справою летунської конвенції можна негайно вести дискусії під умовиною, що одночасно розглядатимуть теж інші справи.

Німеччина вимагає безпосередніх переговорів і фортифікацій Сарщини.

БЕРЛІН, ПАТ. „Берлінер Таґеблят" пише: Німецькі політичні коли переконані, що безпосередні переговори куди більше побажані ніж виміна нот, з огляду на велику вагу актуальних проблем. В. Британія, пише щоденник, вела в останніх часах безпосередні переговори з кількома іншими державами. Тому теж у Льондоні зродилась думка, щоби мін. Саймон вияснив деякі справи у безпосередніх переговорах у Берліні. Коли завважити, що про політику Німеччини рішає тепер тільки канцлер, слід у взаїмному інтересі довести до безпосередньої стрічі між тим державним мужем, який має піддержку своєї публичної опінії і провідними керманичами нової Німеччини.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ексцельсіор" пише, що Німеччина рішила виєднати від В. Британії згоду, щоб під спільним натиском Франція зaкинула свій плян завести дворічну службу. Німеччина бажає теж, щоби В. Британія домагалась від Франції згоди на демілітаризацію обох берегів Рену або дозволити Німеччині на фортифікацію Сарщини. Ці твердині в Сарщині врізувались би клином у французьку оборонну систему. Тому мін. Нойрат бажав так швидко поїхати до Льондону, де задумує висловити згоду Німеччини не тільки не приступити до всіх пактів, але також зрезиґнувати з рівних прав у кольоніяльних і морських справах.

Розвязали робітничий католицький союз.

ЕСЕН, 20. 2. ПАТ. У Нойс поліція розвязала католицький робітничий союз і сконфіскувала майно та кореспонденцію. Союз уладжував релігійні збори, на яких поширював противдержавну пропаґанду.

Видатки Злучених Держав на збросння.

ВАШИНГТОН, 20. 2. ПАТ. Буджетова комісія палати репрезентантів затвердила проект військового буджету на 1935—36. р. Видатки буджету сягають 318,131.482 долярів. Комісія згодилася затвердити додаткові видатки на армію, якщо през. Рузвельт схоче скористати зі своїх повновластей і збільшить армію зі 118.750 на 165.000 вояків. Комісія затвердила теж буджет на летунство в квоті 45,600.444 дол. Ці видатки буджету збільшились цього року коло 40 відсотків. Комісія затвердила теж видатки в квоті 7,686.753 дол. на будову 547 нових військових літаків. Таким чином число військових літаків збільшиться на 1.445 літаків.

Скоріше чи пізніше мін. Саймон поїде до Берліна.

ЛЬОНДОН, 20. 2. ПАТ. „Таймс" виступив в обороні рівности переговорів і безпеки в Европі і пише, що внаслідок переговорів В. Британії з Німеччиною мін. Саймон повинен поїхати до Берліна. В. Британія відограє в цих переговорах так провідну ролю. Тому не слід доводити до того, щоби формальні трудноці спинювали хід переговорів. Вислід нарад такий, що взаємини між Францією та Італією приязні і ніколи не були такими по війні. Одночасно взаємини між Францією і В. Британією не були ніколи сердечнішими. Крім того Франція та СССР зближались. Хоча можна видвигати арґументи, що Німеччина сама завинила, покидаючи Женеву і поширюючи в першім періоді націонал-соціялістичних урядів шовіністичну пропаґанду, одначе тепер канц. Гітлер робить деякі зусилля з метою налагодити співпрацю з іншими державами, в першу чергу з Францією. Скоріше чи пізніше мін. Саймон поїде до Берліна. Тому краще зробити це тепер. Німеччина годиться вже тепер на переговори у справі летунської конвенції. Нема сумніву, що підписання цієї конвенції устійнить відносини. Добре було би починати від частинних порозумінь і будувати цілість з цеголки по цеголці, ніж шукати загальникової розвязки при допомозі всесторонніх пактів.

Спільна відповідь Франції і В. Британії.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє: На засіданні ради міністрів мін. Лаваль зясував дипльоматичну ситуацію, яку викликала німецька відповідь на французько-брітійську пропозицію. Міністр ствердив, що уряди Франції і В. Британії вдержують постійний звязок і співпрацюють з довірям. Не слід сподіватися швидкого полагодження справи, бо відповідь Німеччини вимагає основного розглянення перед висланням спільної відповіді Франції і В. Британії.

Меншевики в редакції большевицького часопису.

МОСКВА, ПАТ. З Казаня повідомляють, що часопис „Соціялістична Господарка Татерстану", орган державного пляну татарської республіки, систематично поширювала меншевицьку пропаґанду. Між співробітниками редакції викрили кількох визначних меншевицьких провідників як Давидовича, Лібера, Бройтмана і економіста проф. І. Шимоновича.

Студенти викликали заворушення в Югославії.

БІЛГОРОД, ПАТ. По заворушеннях у білгородськім університеті, які зліквідувала поліція арештуючи кількох, приневолила адміністраційним шляхом багатьох студентів покинути Білгород і замешкати в Цетиню та Крушевці. Студенти університету в Загребі уладили демонстрацію за знак солідарности зі своїми товаришами з Білгороду. У вівторок група студентів, замешкалих у Крушевці, уладила дві демонстрації, які поліція зліквідувала. Зате манифестація у Цетиню, в якій брало участь крім студентів теж місцеве населення, закінчилася одним убитим і шістьома раненими. Демонстрацію проти уряду ... поліція ... по великих ...

Кого репрезентують українські парляментаристи?

Львів, 20. лютого 1935.

У своїй промові з дня 14. лютого ц. р. міністер внутрішніх справ М. Косцялковський назвав наших парляментаристів „так званими представниками українського громадянства" і заявив, що від них українське громадянство „відсувається і відвертається". Таким чином п. міністер посередньо ствердив, що українські парляментаристи не репрезентують українського народу а виключно тільки себе.

На цьому місці бажаємо на хвилину спинитися над цією проблемою і доказати, що п. міністер посунувся за далеко в її упрощуванні. Ми будемо оперувати виключно тільки фактичними даними і цифрами, а їх мова буде найбільше переконуючою і вирішною.

Нині репрезентують український нарід у польських законодатних установах посли й сенатори Українського Національно-Демократичного Обєднання й Української Соціялістично-Радикальної Партії. Обі ці партії не нинішні. Це ніякі новотвори. Вони мають за собою величезну діяльність кругло півстоліття в українському народі. Вони мають і велику традицію. Вони разом з Українською Соціял-Демократичною Партією мають на сторінках своєї історії і визвольні змагання українського народу на цих землях. Вони вели, як уміли, свій нарід до великих чинів і подвигів. Вони разом з ним терпіли і радувались. Вони нероздільно переживали з ним усі лихоліття та здобутки. Вони і виводили його нераз і з найбільших труднощів на широкі шляхи відродження духових і моральних сил та на шляхи послідовної праці над поправою своєї долі. І тому український нарід усе мав до них довіря та наділював їх найпочеснішими та найвідповідальнішими повновластями, бо повновластями: репрезентувати його політично та проводити у боротьбі за його права в усіх ділянках народнього життя.

Тому то при виборах до польських законодатних установ у 1928 р. український нарід віддав масово свої голоси на членів УНДО-ня і УСРП. На 1,332.758 відданих при тодішних виборах українських голосів впало на кандидатів УНДО аж 660-783 голосів (50 проц.), а на УСРП — 267.577 (20 проц.) голосів, себто разом цілих сімдесять відсотків усіх відданих українських голосів.

У 1930 р. прийшли загально знані події, прийшло Берестя, прийшла пацифікація і в тім самім часі — нові вибори до польських законодатних установ. Усе населення українське переживало тоді важкі часи. Провід УНДО був у вязниці. Передвиборчої акції в терені між народом не було ніякої. Вона була неможлива. До виборів все одно зголосили своїх кандидатів названі партії, тим разом зблоковані. Нема сумніву, що ті, які переводили вибори, рахували на те, що їх вислідки будуть для українців страшні, що Українська Парляментарна Репрезентація змаліє і скорчиться до кількох послів. Одначе їхні рахунки, як виявилось, були цілком фальшиві. Українського населення не стримало нічого від того, щоби дати вислів своїй громадянській волі і своїм політичним бажанням. Тоді офіціяльна виборча статистика подала, що

на кандидатів українського національного виборчого бльоку впало **683.333 голосів.** Наші обчислення на основі даних з місць казали нам піднести цю цифру відданих українських голосів поза **цілий міліон.** Ми певні, що тоді, в ті незвичайно прикрі, понурі та сумні для нас виборчі дні **90 проц.** усіх відданих українських голосів упало на бльокову **українську незалежну національну виборчу листу.** До законодатних варшавських установ попали таким чином представники Українського Національно-Демократичного Обєднання (УНДО) і Української Соціялістично-Радикальної Партії.

Від того часу минуло пять літ. П. міністер Косцялковський мабуть на підставі того часу вважав за можливе думати і дати цьому вислів у своїй промові, що мандати українських послів і сенаторів повинніб уже вигаснути. Тимчасом під кінець 1934 р. відбулися на терені трьох східньо-галицьких воєвідств вибори до громадських рад. Ці вибори відбувалися в дуже несприятливих для нас обставинах і їх вислідн є дуже далекі від того, щоби обєктивно відзеркалювати відношення українсько-польських сил між населенням у терені. Але всеж і з них можна поробити деякі висновки щодо політичних настроїв і бажань українського населення. Про підсумки цих виборів появилися офіціяльні комунікати, зладжені чинниками, підлеглими міністерству внутрішніх справ.

З тих комунікатів довідуємося, що у 18-ти повітах львівського воєвідства УНДО здобуло **3.119 мандатів**, а УСРП (радикали) **26 мандатів**. У станиславівському воєвідстві в 889 громадах УНДО здобуло **4.952** мандатів, а УСРП 1635 мандатів. Офіціяльні статистичні звідомлення з тернопільського воєвідства скупіші. Там не оголошено подрібних даних про партійне відношення сил між українськими мандатами. Але ми знаємо з наших даних, що там УНДО здобуло понад 60 проц. усіх українських мандатів, а понад 15 проц. здобула УСРП.

Таким чином воля широких мас українського населення з кінця 1934 р. заявилася за тими самими політичними і громадянськими українськими незалежними чинниками, які репрезентують її в польських законодатних установах. З тієї офіціяльної статистики виходить, що навіть при таких виборах і при таких виборчих обставинах, які нам добре відомі, УНДО і УСРП здобули загально понад **70 проц.** усіх українських мандатів до громадських рад на терені трьох східногалицьких воєвідств.

Так представляється фактичний стан справи навіть на основі польської статистики. Кожному ясно, що ті політичні незалежні українські національні партії, які репрезентують український нарід у варшавських законодатних установах, мають за собою і тепер повну підтримку широких мас українського населення так само, як її мали у 1928 і 1930 рр. у часі виборів до законодатних установ. Якже тепер розуміти твердження п. міністра Косцялковського про те, що українське громадянство від своїх парляментаристів „відсувається і відвертається"?

З українського життя в Ч. С. Р.

ВЕЧІР СПОГАДУ КРУТ У ПРАЗІ

На спогад XVII. роковин бою під Крутами українська молодь у Празі (Українська Акад. Громада і Союз Підкарп. Студентів) улаштувала 9. ц. м. вечір із артистичною програмою. Від самого початку утворився піднесений настрій, що його викликали запальні й гарні формою промови Уласа Самчука і Ст. Росохи та декламація А. Черняхської („Крути" — О. Стефановича) й М. Небесника („Бій під Крутами" — В. Янова). Цей настрій підтримали дуже вдалі виступи Українського Хору, що вперше співав під кермою п. П. Дармоця. Хор мельодійно виконав Леонтовичеве „Ой горе тій чайці", дав виразний музичний образ у „Для всіх Ти мертва і смішна" (музика Я. Степового на слова Олеся). Стеценкове „Живе Україна" хор теж відспівав якнайліпше. П. Дармоць у Празі ще недавно учень д-ра Б. Кудрика, він має за собою вже чималий досвід з диригуванням менших хорів у Галичині; тепер обняв диригентуру як заступник п. П. Росіневич-Щуровської після її відмови вести хор.

Другу частину промови творив драматичний образ на дві дії з часів повстанчої боротьби за волю України „То було давно...", що його інсценізував за оповіданням Ю. Горліс-Горського п. К. Мельник. Спроба не є невдала, одначе слід ще попрацювати над тим, щоб цей драматичний образ був більше сценічний (довгі монольоги не дуже сприяють успішному вражінню, варт уникнути й зайвої вульгарности деяких місць).

Щодо самої гри виконавців пєси, то вона не переходила межі звичайних аматорських спроб. Говірка більшости виконавців була надто багата провінціялізмами, дуже далекими від мови автора оповідання.

Гарні декорації намалював М. Михалевич.

Присутні не виповнили великої салі „Унітарії". Чистий прибуток призначений на будову памятника „Поляглим героям зпід Крут".

ЗІ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ.

В Спілці Українських Лікарів відбулися 9. II. річні загальні збори, на яких вибрано нову Управу в складі: проф. д-р Б. Матюшенко, голова, д-р Ю. Добриловський, заст. голови і скарбник, д-р М. Гончаренко, секретар, д-р І. Ортинський та д-р В. Наливайко заступники. До ревіз. ком. вибрані: д-р Я. Якубівський, д-р Г. Белей та д-р Н. Сингалевич-Мазепова.

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ У МЛАДЕ БОЛЕСЛАВЕ

Відділ Українського Всепрофес. Робітничого Союзу в Младе Болеславе мав 27. м. м. свої загальні збори, на яких до нової управи вибрані: Дмитро Брончишин — голова, Мик. Кузів — заступник голови, Ос. Терлецький — секретар, Ст. Салінський — скарбник, Вс. Крижановський, Ол. Мазур, Ігн. Березецький — члени управи, Рев. ком.: Ст. Вальовський, Ант. Стадник, Ст. Грицик. Нова адреса: Svepomoc ukr. emigr. Ml. Boleslav, Tovacovska 114

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ У БРАТИСЛАВІ.

На сходинах членів братиславської української кольонії 26. м. м., що були присвячені роковинам проголошення самостійности й соборности України, прочитав реферат Л. Мосендз. Серед присутніх зібрали кч. 46.50 на Український Дім у Праі.

НОВА ДРАМА НА ТЕМУ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ ВІЙНИ

На зборах літературно-мистецького гуртка, що готується до видання праського літературно-мистецького альманаху, М. Чирський 13. ц. м. прочитав свою драму „Отаман Пісня". В дискусії, що розвинулася після прочитаного, підкреслено, що автор на тлі революції вивів постать драми не досить реалістично. Автор зазначив, що це не було його завданням. „Отаман Пісня" — це скорше символ боротьби силою духа народу, ніж реальна отаманська постать. Драма написана добре і визначається сценічністю.

НОВІ ПРАЦІ В. МАСЮТИНА.

Музей Визвольної Боротьби України дістав від В. Масютина з Берліна дві нові його праці — медальні релєфи гетьм. І. Мазепи й П. Орлика. Вони виконані таким-же способом, як і одержані раніше медалі гетьманів П. Сагайдачного, Б. Хмельницького й П. Дорошенка. (УТ)

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

ОБНИЖКА ПЛАТЕНЬ УРЯДОВЦЯМ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 20. 2. ПАТ. „Секмадєніс" повідомляє, що литовський уряд рішив покрити недобір буджету черговою обниżкою платень урядовцям від 7 до 31 прц. Крім того обіцяльні додатки, які виплачували урядовцям що два роки, тепер будуть виплачувати що три роки. Уряд сподіється, що цією обнижкою заощадить 10 міліонів літів річно

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 20

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXXI. МОЇ ПЕРШІ ПОДОРОЖІ В СВІТ. (1892—1895.)

Давні мої мрії, що їх я леліяв від дитинства, стали вкінці дійсністю. Я прийшов у положення і змогу поволи пізнавати світ і відбувати подорожі. Ще в 1891 р. не міг я взяти участи в громадній поїздці „Львівського Бояна" Та вже в слідуючім році можливо було мені вперше виїхати у світ, в якім я досі не був ніде, не бачив нічого поза Перемишль.

Ми виїхали з жінкою дня 1. вересня 1892 р. в напрямі на Краків. Не опишу радісного почування, в якім ми вибиралися в ту дорогу. Ось вкінці довелось мені по стільки роках совісних трудів раз ужити світа, бо іншого уживання я собі не представляв і не бажав. У Кракові був наш перший етап. Там переночувавши, перебули одну добу, звиділи всі замітні старі костели й будинки, були на Вавелі і в королівських гробницях, в музеях і галеріях. Краків заімпонував мені своєю старинною, хоч ціле місто робило вражіння понуре і непривітне.

З Кракова поїхали ми просто до Відня, де перебули повних 14 днів, виступіювавши наперед докладно пляни міста, так, що могли всюди самі трапити і зорієнтуватися. Взагалі було це моєю системою і звичаєм, що його придержувався я у всіх дальших мандрівках по світі, які я відбував відтак кожного року, опісля і двічі в рік, щоб наперед докладно перестудіювати і згори знати, де що маю побачити. Уважав за особливу приємність, коли міг обійтись без чужої помочі і сам собі вистачити. У Відні запросив нас пок. о. Гюрко, ректор греко-кат. духовної семинарії, щоб ми замешкали в її будинку при Universitätsplatz 1., який був з причини ферій опорожнений. Це ми з вдячністю приймили, ощаджуючи таким робом значно на коштах подорожі, з якими ми тоді дуже ще мусіли рахуватись. Повні два тижні присвятили ми звиджуванню Відня і звиділи все, що лиш було можливе та бачили тоді такі річи, яких опісля не бачили вже ніколи, хоч тут цілими роками проживали. Правда, ми мали тоді здоровля і молодий вік та велике зацікавлення для всього нового. Тут стрінули ми також багато своїх знайомих з краю, особливо зі студентських кругів, які нам товаришили і нас інформували. Ми оглянули всі замітніші публичні будинки і твори мистецтва, які бачили тоді взагалі вперше, замки цісарські у Відні, Шенбруні і Ляксембургу, надворні театри, музеї, робили також прогульки на Каленберг і сусідні романтичні околиці Вінервальду. Все те нас незвичайно бавило й цікавило. Тоді щойно я пізнав, який гарний світ і як людині добре, коли може його бачити й уживати.

З Відня виїхали ми Дунаєм до Пешту. По дорозі мали гарну, оглядаючи по дорозі побережні міста, як Прешбурґ і Гран та подивляли чудовий вїзд вечором до рясно освітленого Будапешту. Тут провели ми два дні, пізнаючи те місто, яке під неодним оглядом ще краще представилось, як Відень, хоч разило своїм мадярським шовінізмом та нетерпимістю до інших, немадярських мов. Дивна претенсія мадярів, щоб кожний, хто хоч на один день у житті ступить ногою на мадярську землю, вчився по мадярськи й умів тою мовою говорити. Радше можна подякувати за честь і приємність!

Через Лавочне вернулись ми до Стрия і привезли з цієї першої нашої подорожі дуже милі спомини та ще збільшену охоту до дальших подорожей, як тільки трапиться нагода.

Та нагода трапилася вже в найближчім 1892 році.

Вже в першім році мого приїзду до Стрия зачав я, хоч ще був зовсім молодий, западати на здоровлі. Я працював дуже інтенсивно, сидів у канцелярії кожного дня до пізної ночи та їздив до окресних судів на терміни й розправи. Кидав собою по політичних зборах і вічах, обслуговував особисто всі місцеві товариства й установи. Все те спричинило значне нервове подразнення, яке справляло недомаганням і серцеві атаки. Лікар велів скоро позбігати недузі та порадив у літі 1893 р. виїхати до якогось лічничого заведення, що вживало системи Кнайпа, яка поширена була тоді особливо в Німеччині.

(Далі буде.)

За океаном.

ЦІКАВІ ГОСТІ ПРИЇХАЛИ З ГАЛИЧИНИ ДО АМЕРИКИ.

До Ню-Йорку приїхали дві сестри Василіянки з Галичини: Мати Северина з української дівочої гімназії СС. Василіянок у Львові при вулиці Длугоша і Сестра Єлисавета з монастиря в Підмихайлівцях. Обі привезли із собою кілька куфрів давніх українських вишивок і тканин для уладжування вистав народнього українського мистецтва по ріжних американських містах. Іде про те, щоб зацікавити американську публику такими взорами, що тепер уже є рідкістю, а які були загально приняті серед українців від 19-го до 20-го століття. Отже це перше всього чисто культурна справа. Щоб уладити вистави з повним успіхом, обі СС. Василіянки відбувають низку конференцій з українськими жіночими організаціями й іншими компетентними колами. Щойно як плян буде готовий, його проголосять. Нема сумніву, що українське громадянство Америки також зацікавиться цією справою, бо не йде тут про матеріяльні зиски, а про поширення зацікавлення між американським загалом українським мистецтвом. Зразки не підуть на продаж, хіба, що може який музей схотів би ними зацікавитись і дещо з них купити для себе.

РЕФЕРАТ Д-РА МАРГОЛІНА ПРО УКРАЇНУ.

Дня 17. січня в Інтернаціональному Інституті при 17-ій вулиці в Ню-Йорку відбувся перший виклад про Україну заходами Українського Університетського Клюбу в Ню-Йорку. На виклад прибуло півтора сотні учасників, здебільша студентської молоді, щоб познайомитися з предметом і з прелеґентом. Д-р Марголін перейшов теперішнє положення на українських землях, а потім сказав, що займеться у своїм відчиті лиш Великою Україною, тому, що він звідти родом і її найбільше знає. Перейшов коротко історію аж до сьогоднішніх днів, виказав багатства нашої землі й аспірації народу. Реферат був в англійській мові й осягнув своє. Після нього відбулась основна дискусія. В ній забирали голос переважно студенти. Український Університетський Клюб — це організація університетської молоді під проводом студента Данила Стеткевича, студента коломбійського університету в Ню-Йорку. В ній гуртуються студенти в Ню-Йорку та околичних високих шкіл. Тепер у ній 20 дійсних членів; врештою організація недавня і щойно відшукує студентів українців по ріжних університетах та колеґіях.

ОРХЕСТРА ПРОФ. ГАЙВОРОНСЬКОГО В УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ.

На Йорданські свята запросила українська католицька парохія св. Юрія в Ню-Йорку проф. Михайла Гайворонського із смичковою частиною його орхестри заграти в церкві в часі богослуження. Після евангелія в часі великої Служби Божої почулись несподівано з хорів звуки смичкової музики, що досі було чимось небувалим у нюйорській церкві. Орхестра відіграла йорданський тропар і опісля цілу низку коляд на велику радість народу, що виповнив церкву по береги. Назріває думка, чи не спробувати б орхестри разом з хором при найближчій нагоді.

УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ У ЛЬОС АНДЖЕЛЄС КАЛІФОРНІЯ, ДО ВІЛІЯМА ГЕРСТА.

З нагоди недавньої промови у радіовій мережі в Америці відомого видавця часописів Віліяма Рендольфа Герста проти большевицької Москви видала друком до нього Історична Акція Українського Клюбу в Льос Анджелєс, Каліфорнія, відкритий лист, у якому висловлює йому признання за осуд московського большевизму, а далі вказує доволі просторо на історію України і її неволю під Москвою. Той лист підписав п. Іван Петрушевич, бувший український представник у часі мирової конференції в Парижі, як голова, і п. Іван Орлик, як секретар.

З польської преси.

„Нарис підстав розвязки української проблеми в Польщі".

Під таким наголовком оголошує Володимир Бончковський в останньому (7) числі „Бюлетин-у Польско-Українськ-ого" з 17. ц. м. велику, 10-ти сторінкову статтю, цікаву передовсім тим, що оце вперше редактор того часопису підійшов до справи практично, злсовуючи свій погляд на реальні можливости поладнання польсько-українських спорів. У вступній нотці автор, покликуючись на кількох польських публіцистів, як своїх ідеольоґічних попередників, застерігається, що висловлені погляди не є ще його „останнім реченням" у цій матерії та що його міркування мають характер дискусійний; а проте він зазначує, що передані тенденції „пересуджують" засадничий напрямок, в якому піде й остаточне формулування основ поведінки та складення нашої програми".

Стаття п. Бончковського надто обширна і заторкує надто поважні справи, щоби можна в одному газетному звіті докладно зреферувати її та ще й перевести полеміку з деякими тезами. Хоча залишає вона на боці ввесь інформаційний матеріял про Україну й українців, зазначуючи відразу, що стаття призначена для читачів, які орудують вже запасом українознавства, проте автор раз-у-раз покликується на ріжні джерела польської, української та совітсько-московської літератури. Деякі тези автора дуже сміливі і щонайменше дискусійні. Нпр. признавання трьох сил, що складаються на „істотну динамічну цілість українського і польсько-українського комплексу у повній його скалі".

> „Це передовсім три сили: 1) українська, менше або більше пасивна, хоч вона має низку осередків великої потенціяльної активности у постаті політичної еміґрації та еміґраційного уряду УНР; 2) повно-активна сила державної конструкції Сов. Союзу і 3) сила конструкції польської держави".

У цьому зіставленні відразу вражає очевидне легковаження автором автохтонного українського населення у ріжних чужонаціональних европейських державах, як чинника самостійної сили; у цілому окремому уступі своєї статті старається теж автор доказати, що чинник український є *„у великій мірі „сателітою" Москви або Польщі"*. Поруч з чимало слушними увагами (про розвоєво-демоґрафічні тенденції українського народу, про могутній розвиток кадрів української інтеліґенції, поширення самостійницької думки у масах, занепад явища „малоросів" і людей „ґенте рутенус націоне польонус") маємо там дуже ризиковні твердження, тим менше стійні, що оперті нпр. на цитатах з... белетристів: ліричні поети це дуже слабі наукові свідки, зокрема невелику доказову вартість мають цитати з віршів наддніпрянських поетів, яких психіка і світогляд під большевицьким режімом ніяк не можуть служити як доказ характеристики цілого народу.

Як у своїх попередніх публікаціях, так само тепер автор доказує актуальну російську небезпеку для Польщі, небезпеку від постійного і невгаваючого московського імперіялізму, що нині проявляється у гаслі „Западная Русь" і комуністичній концепції Західної України. Щодо небезпеки української державности для Польщі, якою лякають своїх земляків польські ендеки, то автор передовсім переводить тезу, що галицько-волинські землі є і для Польщі і України „менше вартними теренами", покликуючись на арґументи деяких українських економістів, які господарські тенденції України бачать у чорноморсько-донецькій полосі та в українському „Дранґ-у нах Остен". Більш переконуючим арґументом є відповідь, що небезпека українсько-московського антипольського державного фронту (після розпаду Росії) не булаб ніколи більша від одностійного фронту „неділимої" російської (царської чи комуністичної) держави.

Як підставові тези, що мають служити підходом до розвязки укр.-польськ. відносин у межах Польщі, автор приймає кілька правд. До них належить: потреба трактувати „східні креси" не на площині рівности всіх дільниць Польщі, але „упривілеєння кресів" (що значить ця фраза?!); необхідність погодитися з думкою, що польсько-українські відносини це така сама болячка, як нпр. буджетовий дефіцит, і що для усунення тої болячки польське громадянство і польська держава мусять принести поважні жертви; що вкінці при розвязці польсько-української проблеми польський уряд і нарід мусять рахуватися з деякими тривкими елементами. До них автор зачислює: тривкість польської держави з одного боку та тривкість українських вимог „справжнього забезпечення собі своїх культурно-національних потреб у Польщі". Таким самим нинішнім тривким елементом автор вважає тенденцію, істнуючу в цілому світі, до омніпотенції держави в усіх ділянках державного життя. Із тих тез виводить автор висновок, що треба *получити „максимальне зреалізування постуляту омніпотенції польської політичної державности та постулятів культурно-національного і матеріяльного задовілля українського населення в Польщі"*. Тому, що тепер єдиним джерелом такого задовілля є лише українські приватні установи, ті установи — на думку автора — починають грати ролю своєрідних українських міністерств та зовсім відокремлених від держави осередків українського життя. Через те автор поручає „відібрати українським геттоістичним тенденціям рацію істнування через *виступ держави у ролі ґенерального джерела культурно-національного і матеріяльного задовілля всіх громадян української національности в Польщі"*. Автор висловлює думку, що нпр. після креування українського державного університету та „сильного і на здорових підставах опертого державного українського шкільництва" „Рідна Школа" чи „Просвіта" „перестануть бути одним із чільних висловів самозарадности та одночасно неґативізму українського громадянства". У нотці до тих міркувань автор зауважує, що „не може це йти в парі з якимнебудь процесом примусової деґрадації чи рішучої ліквідації українського стану посідання, який українці собі самостійно вже створили або творять".

> „Реасумуючи наші виводи, ще раз стверджуємо, що засада, щоб держава перейняла ролю головного джерела заспокоєння українського національного постуляту в оперті на політичну рацію, стане єдиною можливою формою одночасного задоволення вимог двох чинників, яких не можна знищити ані перебороти: політичної омніпотенції польської держави та українського національного постуляту. В той спосіб буде зреалізований момент всеприсутности держави та засада українського культурного і господарського розвитку під державним (польським) знаком, що буде видимим знаком необмежених прав держави вглядати в усі громадські і масові прояви життя державних громадян".

Стаття безперечно цікава. Але як на таку глибоку тему надто легко заторкує ріжні моменти, кидає надто ризиковні тези і своїми порадами скриває для українців чималі небезпеки. Найбільшою хибою тієї статті є те, що вона **не бере зовсім під увагу політичних аспірацій українського народу, що живе в межах Польщі,** і говорить виключно про культурні та матеріяльні вимоги. Виходить, що автор поручає „омніпотенцію" держави в усіх ділянках українського життя, але — **виключає українців від впливу на правління державою.** Таким робом маємо тут скритий відомий старий поділ на громадян „першого" і „другого" ступня. Цікаво, що автор вірить у можливість погодити дві тези — державної польської всесили і права вмішуватися до сіх українських громадських проявів з повним задоволенням культурно-господарських українських національних потреб, — при одночасному виключенні українського елементу від політичних впливів, головно впливів на державну адміністрацію. Признаємось, що ми тієї віри не маємо ані трохи. Вважаємо саме „державну омніпотенцію" нашим нещастям, бо досі вона була використовувана виключно проти українських — навіть національно-культурних і господарських — інтересів. І протиставимо гаслу „омніпотенції держави" — гасло територіяльної автономії.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

Японсько-китайські переговори.

ТОКІЮ, 20. 2. ПАТ. Надзвичайний делеґат китайського уряду Ван-Чун-Гуї зустрінувся з віцеміністром закордонних справ Шіґемітсу і радив з ним дві години. Шіґемітсу заявив, що дуже вдоволений з висліду розмов. Нині представник Китаю радитиме з міністром закордонних справ Гіротою.

ЩЕ ПРО НОТАРІЯТ.

(Відповідь на інтервю пресової агенції „Всхуд“ з президентом львівської Нотаріяльної Палати.)

В „Ґазеті Поранній“ з 17. I. ц. р. появились під наг. „Відповідь на закиди посла Загайкевича“ заміти президента Нотаріяльної Палати у Львові п. Сокола у звязку з дискусією в соймі м. і. на тему відносин у нотаріяті на терені львівської апеляції. Тому, що ті заміти убрані у виразну форму відповіди на закиди, піднесені мною при буджетовій дискусії в соймі, а також з огляду на виключно національний підхід до тої справи рішаючих чинників, хочу до згаданої відповіди докинути кілька зауваг.

Перш за все слід ствердити, що автори чи стилізатори згаданої відповіди в „Ґазеті Поранній“ самі збивають та обезцінюють свої власні твердження. Пишуть, що ані один поляк не найшов заняття в нотаря українця і жида, підчас коли польські нотаріяльні канцелярії давали приміщення персоналеві українському і жидівському. „Це власне було причиною безнастанного корчення польського стану посідання“ — бідкає згадана відповідь, забуваючи, що зараз кілька рядків нижче признає, що взагалі нотаріяльних кандидатів поляків було значно менше, ніж польських нотаріяльних канцелярій, бо на 10 нотарів поляків було ледви 6 польських нотаріяльних кандидатів, підчас коли на 10 нотарів українців було 20 нотар. кандидатів українців. Чи на погляд авторів цієї відповіди причиною зменшення числа польських нотаріяльних кандидатів було „то власне“, що не могли найти приміщення в українських нотарів, а не що інше? Чиж би автори не розріжнювали наслідків від причин і те, що є наслідком, уважали за причину? Та попри це ще й деяка невірність. Для віднарування твердження, що ніодин поляк не найшов заняття в українській нотаріяльній канцелярії, наведу хочби знаний мені факт, що субститутом нотаря Левицького у Снятині був у 1926 р. поляк п. Гефнер.

По реорганізації нотаріяту погіршилось — як каже згадана відповідь — чисельне відношення між непольськими і польськими нотаріяльними кандидатами на некористь поляків, яких, мовляв, ще більше змайоризували українці й жиди. І знову автори забувають, що в цій справі самі собі дали характеристичну відповідь, що сталось це „після заіменування більшої скількости нотаріяльних кандидатів поляків нотарями!“ Так воно і є! **І хтож винен тому, що нотаріяльних кандидатів поляків поіменовано нотарями, а українців ні??** Отже через що зменшилось число польських нотаріяльних кандидатів? Відповідь ясна й очевидна. Було це вислідом національної політики, пристосованої при іменуванні нотарів, через що число українських аплікантів не зменшилось (і тимсамим процентово може це видаватись позірно як збільшення. Це наслідок неіменування українських аплікантів нотарями.

З обнятих виказом нотарів і кандидатів заіменовані нотарями майже всі апліканти поляки (з малесенькими винятками), а то навіть ті, які були на самім кінці цього виказу під поз. 115 і 116. Натомість **не іменовано далеко-далеко старших кандидатів українців**, що займають у списку найстарші позиції, як напр. пп. Купчинський поз. 7. з практикою від 1909 р., Ґіжовський поз. 8. з практикою від 1909 р., Ліницький поз. 13. з практикою від 1911 р., Цішімірський поз. 30 з практикою від 1914 р., Данилович поз. 33. з практикою від 1914 р. і т. д. і т. д. Чи така поведінка рівномірна, річева, не оперта на тенденційній нац. політиці — полишаю кожному розсудити собі самому. За Австрії рішали при номінації виключно і тільки кваліфікація та службове першенство по старшині, тепер, як бачимо, грають ролю інші мотиви.

Каже п. през. Сокол у відповіди мені, що після реорганізації нотаріяту число нотарів українців збільшилося з 25 на 28. Та хочби навіть і так було, то чому п. през. Сокол не згадав, наскільки збільшилось число нотарів поляків?? Це булоб доволі цікаве. Шкода, що цього взаїмного відношення не насвітлює п. през. Сокол також і процентово, як це робить дотично нотаріяльних кандидатів. Маю враження, що і це булоб дуже цікаве. У згаданій відповіді читаю, що піднесення в соймі замітів про нотаріят зробило в нотаріяті враження якнайгірше. Вірю в це, бож не сумніваюся, що відслонення і на цьому полі таких протиукраїнських відносин мусіло справді зробити враження якнайгірше: у декого — гіркою правдою істнування таких відносин, у інших — фактом їх відслонення. Вірю і розумію.

А оскільки йде про справу зміни віроісповідання чи обряду — то не моєю річю є входити в те, чи надзірна рада Палати Нотарів може знати й ґарантувати про поодинокі вислови поодиноких людей... Запитую лиш, **чому і якій причині приписати факт зміни в тому часі обряду у деяких нотаріяльних кандидатів з греко-кат. на обряд римо-католицький?** Назвища мені відомі і причина того ясна.

Д-р Володимир Загайкевич.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Зі Сарщини виїхав теж полк італійських ґренадієрів.

— Литовський уряд розписав внутрішню позичку на 18.000 літів за винагородою 4 і пів про. на інвестиції і потреби хліборобства.

— Болгарський король Борис занедужав на ґрипу.

— Міродатні кола заперечують, наче би японський амбасадор інтервеніював перед італійським урядом у справі італійсько-абісинського конфлікту.

— У Білгороді арештували колишнього міністра Нікіча, вмішаного в ошуканчу аферу.

— Населення Москви нараховувало в дні 17. лютого ц. р. 3,618.476 осіб.

МОСКВА І ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В АМЕРИЦІ.

Православний єпископ (галичанин) Адам Филиповський, котрий називає себе „Адам Карпаторуський“, скликав на 7. лютого зїзд своєї єпархії у Злучених Державах (москвофільські православні парохії) у Вилкс Беррі, Па. З цього приводу появились чутки, що Филиповський хоче визнати патріярхат у Москві, котрий визнає большевицьку владу. Спиталися православного митрополита Веніямина Федченка в Ню Йорку, присланого туди з Москви, що він думає про це. Веніямин відповів:

— Я є прихильником признання національностей у церковному питанню, розуміється, до деякого ступня. Наприклад годжуся, щоб були окремі єпископи з титулами „український“ і „карпаторуський“ (кацапський, значить). Я про це писав у Москву до митрополита Сергія і він на це згодився. Я нічого не маю проти того, щоб єпископ Адам визнав патріярхат у Москві, а якби для добра справи (якої?) треба було відступити титул зверхника єпископові Адамові, то я готов це зробити.

Перед ґенеральним страйком у Бельгії.

Ґрізне внутрішне положення.

БРЮСЕЛЬ, ПАТ. Після заборони великої манїфестації соціялістів внутрішне положення в Бельгії дуже напружене. Вандервельде заявив, що на випадок дальшої заборони уряду, соціялісти проголосять ґенеральний страйк. У вівторок 19. лютого ц. р. відбулося дуже бурхливе засідання парляменту, який радив над внеском соціялістів у справі заборони манїфестації. Засідання кілька разів перебивали. Група соціялістичних послів намагалася збити міністра справедливости, якого оборонили возьні.

По бурхливій дискусії парлямент признав урядові довіря 89 голосами проти 73.

Сподіються, що в четвер відбудеться надзвичайний конґрес соціялістів, який рішить про дальшу тактику соціялістів. Мабуть соціялісти проголосять ґенеральний страйк. В такому випадку положення в Бельгії було би дуже напружене, бо ніодна партія не могла би створити урядової більшости.

МУСОЛІНІ РОЗБИВАЄ СТАРІ МУРИ.

РИМ, ПАТ. Мусоліні зainавґурував 19. лютого ударом молота в мури розбірку старих домів здовж Віа дель Імперо. На місці цих домів стане Ліктореька Палата, в якій м. ін. буде музей фашистівської революції. Розбиваючи старий мур, Мусоліні сказав, що тут стане палата фашизму з могутньою вежою, яка буде символом сили й волі фашизму.

Проти несовісних наклепів.

Заява девяти українських громадських установ у Чехословаччині.

Прага, січень 1935.

У числах 78 і 79 „Українського Слова“ з 21. і 29. жовтня м. р., що виходить у Парижі, були поміщені статті, в яких обкидається болотом не лише наші деякі партії та організації, але також і приватні особи, між тим і п. д-ра Василя Фрищина.

У звязку з тими статтями підписані організації уважають своїм громадським обовязком та в імя правди подати до прилюдного відома слідуюче: Твердження „У. С.“ немов би д-р В. Фрищин був „дорадником“ празької поліції є неправдиве.

Стверджуємо, що д-р В. Фрищин був через декілька літ секретарем Українського Комітету в ЧСР, який має за завдання обороняти правні інтереси нашої еміґрації у ЧСР. Розуміється, що будучи секретарем Комітету д-р В. Фрищин повинен був з обовязку ходити не лише до ріжних чехословацьких урядів та міністерств, але також і до празької поліції, де його можна було „призовити“ не раз, а десятки разів. І ходив він туди не „з доносами“, як пише „У. С.“, а в справі допомоги нашим еміґрантам в тій чи іншій справі. Знаємо п. д-ра В. Фрищина, як чесного, порядного і працьовитого нашого громадянина-патріота, що жертвував для нашої еміґрації і дальше жертвує не лише весь свій час, працю та енергію, але також і матеріяльні засоби. Через те д-р В. Фрищин здобув собі серед українського загалу немалу заслугу та популярність, яку, як видно, треба було комусь із членів ОУН підірвати, а тому на нього кинено таке ганебне підозріння, щоби в той спосіб позбавити його того довіря, яким він користувався і дальше користується. Тому підписані організації згори відкидають твердження „У. С.“ і вважають, що є це звичайний наклеп чи провокація.

З належною пошаною

ЗА ОРҐАНІЗАЦІЇ:

Український Комітет в ЧСР — А. Макаренко, голова, Українське Т-во „Єдність“ в Празі — Д-р В. Мерида, голова; Українське Правниче Т-во — Проф. д-р С. Дністрянський, голова; Т-во Укр. письменників і журналістів — Д-р Б. Гомзин, голова; Укр. Всепроф. Робітничий Союз у ЧСР — проф. І. Паливода, голова; Укр. Т-во охорони історичних памяток за границями — проф. С. Шелухин, голова; Т-во Св. Василя Великого в Празі — о. В. Гопко, парох і голова; Союз Українських Провінціональних Організацій — В. Греськів, секретар; Товариство Українських Інжинірів у ЧСР—Інж. А. Галька, голова.

З ВІДЧИТОВОЇ САЛІ.

Кінчиш школу і що дальше?

В серії викладів, уладжених Українською Порадою для вибору звання у Львові, відбувся 9. лютого ц. р. дуже цікавий відчит інж. Романа Білинського на тему „Кінчиш школу і що дальше?" Прелеґент зясував стан безробіття серед української інтеліґенції, зокрема серед молоді. Його причини, на думку прелеґента, це наше положення після програної війни, господарський недорозвій і непідготованість до тих господарських завдань, які видвигає життя. Відчит був спробою намітити ці завдання і звязані з ними можливости праці та заробітку в ріжних ділянках життя.

На думку прелеґента головною основою нашого господарства ще довший час мусить лишитися село, найбільший наш продуцент і консумент. Від його продукційної сили залежить його життєвий рівень і споживча спроможність, а від неї розвій нашої торговлі, промислу, вільних професій, преси, мистецтва і всієї національної культури. Прелеґент перейшов по черзі ті основні чинники нашого народнього господарства, їх взаїмні звязки та умовини їх розбудови. Між іншим розглянув можливости і труднощі нашої орґанізації збуту сільсько-господарських продуктів, конечність його звязку зі споживчою торговлею і перетворчими промислами.

Дальше розглядав умовини розбудови промислу і труднощі, що пливуть з недостачі капіталів і опанування збуту чужинцями. Вказував на конечність і способи орґанізування сільського домашнього промислу, який обходиться меншим капіталом, та скріплення нашого ремесла. Досить уваги присвятив справі фахового вишколу й особистої підготівки спеціялістів та орґанізаторів а також невпинного громадження капіталів. Все те в звязку з практичними завданнями і заробковими можливостями.

Присутніх було біля сто людей, здебільша молодь і кількох професорів.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори СУПРУГА.

В неділю 17. ц. м. відбулися у Львові в салі „Української Бесіди" звичайні Загальні Збори Союзу Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА", що обєднує службовиків українських установ за винятком службовиків Народньої Торговлі. Від кількох років були це щодо числа учасників найповажніші збори Союзу. Приявних було 115 осіб, що репрезентували 195 голосів.

Збори відкрив голова Союзу Лев Ясінчук. На вступі змалював він коротенькими, але стислими окресленнями брилеву постать Михайла Грушевського і ту діймаючу втрату, якої зазнала українська нація з його мученичою смертю. Бесідник згадав теж „не злим, тихим словом" і тих кількох службовиків, що „вже не могли дальше веретати життевого шляху". В повному пієтизмі вислухали учасники тих слів стоючи.

З черги виголосив голова промову, в якій зясував ярко й виразно обличча української станової орґанізації, її цілі й засоби, досягнення, потреби, недостачі й можливости. Промова голови вказала ясно, якою великою національною цінністю є ця орґанізація в глибоко ідейним підкладом, а її розбудова — це не тільки інтерес самих службовиків, але й українського національного руху. Ця промова викликала якнайкращий настрій на салі.

Згідно зі статутом вибрали збори окремого предсідника в особі д-ра Матвія Стахова, секретарював А. Ниванський.

Надрукований звіт виказує поважний стан організації: в кінцем 1934. року є членів 728; філії в Перемишлі, Стрию, Станиславові, Яворові і Калуші; по всіх львівських українських централях окремі секції службовиків. Обортовий капітал у 1934-ому році виказує суму 46.404.92 зол., у цьому 11.924.49 зол. прибутків і 11.598.41 зол. видатків; надвишка 326.08 зол. Фонди Товариства такі: посмертний — 3.740.86 зол., допомоговий — 1.803.03 зол., безробіття — 13.090.74 зол., літнисько — 1.013.33 зол., розбудови верстатів праці — 268.85 зол., для студіювання безробіття — 187 зол. У звітовому році виплатила орґанізація потребуючим (у зол.) 519.92 з фонду безробіття, 415 з фонду допомогового і 775.50 з посмертного. Нерухомість Союзу становить парцеля в Підлютому, дарована йому його довголітнім головою, дир. Миколою Заячківським.

СУПРУГА має власний орган „Службовик", що виходить уже 13-ий рік. Цікаве, що часопис оплатився і виказав навіть надвишку (179.26 зол.). Товариство приміщене у двох кімнатах, канцелярію ведуть два службовики. У тісній співпраці зі СУПРУГА стоїть „Український Кооперативний Банк", що орудує капіталами Союзу й виказав ц. р. при чинному стані 68.407.07 зол. надвишку в сумі 463.71 зол.

Іменем Контрольної Комісії відчитав звіт Осип Тарнавський, прок. „Карпатії", ставлючи внесок на ухвалення абсолюторії.

Дискусія була оживлена. Почав її ред. Гр. Гладкий основним, добре й у гарній формі зладженим рефератом, у якому виказував, якою повинна бути професійна орґанізація та її діяльність. Але виявилося, що напрямні, яких від кількох років придержується Союз, у нічому не відбігали від тез ред. Гладкого. Живим відгомоном відбилася на Зборах стаття одного члена за його власним підписом, поміщена в ч. 1—2. „Службовика" з 1935. року, під наголовком „До питання безробіття", в якій була висунена вимога щоб не вводити ріжкої диспропорції у визначуванні платень службовиків. Теоретичний спір на цю тему зліквідувала поставлена мец. Корчинським резолюція, принята одноголосно (при двох здержаних).

В дискусії забирали голос: мец. Корчинський, ред. Гр. Гладкий, інсп. Козланюк, інж. Черник, д-р Коберський, д-р Стахів, ред. Павлів, інж. Лучишин, Цмайло-Кульчицький, ред. Палїів, інж. Хроновят та інші.

Збори ухвалили абсолюторію для уступаючої Головної Ради, приняли прелімінар буджету Союзу на 1935. рік з приходами на 7.066 зол. Тому, що Союз передбачує орґанізацію дальших підприємств („Суспільний Промисл", що так гарно розвивається, це твір Союзу), Загальні Збори дали новій Раді по фінансовому рефераті скарбника Зенона Юзичинського ґенеральну повновласть для доцільного, подиктованого потребою орудування капіталом орґанізації. Усі резолюції перейшли одноголосно.

З черги ліквід. Весоловський (Центросоюз), як речник комісії-матки, предложив Зборам таку листу Головної Ради й Контрольної Комісії: Лев Ясінчук — голова, члени: Олена Залізнякова, д-р Бречка Дмитро, Війовський Гнат, Васильків Василь, Воробець Теодор, д-р Коберський Карло, Петренко Андрій, Сімянович Ярослав, д-р Стахів Матвій, Юзичинський Зенон, д-р Ігор Федів; заступники членів: Микола Дужий, Лисович Роман зі Стрия, Петро Стахів з Перемишля, Чопик Микола з Яворова, Чубатий Тарас зі Станиславова, Осип Микула з Калуша. До Контрольної Комісії: Грабар Іван, Пелїів Дмитро, Петрик Петро, Лев Петрушевич, Евген Яворівський.

Тайним голосуванням (картками) дістала листа комісії-матки на 163 голосуючих — 160 голосів (2 картки чисті, 1 розстрілена). Тільки один кандидат дістав 36 голосів менше, бо частина хотіла його призначити до Контрольної Комісії.

При останній точці впала вимога, щоби згідно з програмовою промовою голови Рада занялася створенням національної орґанізації для фізичних працівників.

Хід зборів був поважний і діловий. *Б. К.*

—o—

Офіційна вістка про помилування.

Аґенція „Всход" повідомляє: Нині в 2-ій год. пополудні надійшла до Львова офіційна вістка, що президент скористав з права ласки і замінив кару смерти Зенонові Матлі і Гриневі Куликівцеві на досмертну тюрму.

Бирдові досліди не мають практичного значіння.

ДОНЕДІН, 20. 2. ПАТ. Приїхав тут корабель із виправи адмірала Бирда, що 2. березня відплине до Панами. Бирд сказав журналістам, що висліди його виправи мають характер виключно науковий, а не мають практичного значіння. Сподіються, що до Ню Йорку Бирд виїде в квітні.

Віднайшли стратосферний радіоапарат.

МОСКВА, ПАТ. Більше як два місяці тому випустили радіосонду системи проф. Молчанова для досліджування стратосфери, що мала реєстраційний апарат. Сонда піднеслася дуже високо та пропала. Щойно тепер найшли реєстраційний апарат та привезли його до Москви. Апарат виказує, що радіосонда осягла рекорд висоти 30.5 км.

Катастрофа підчас ліцитації.

ПАРИЖ, ПАТ. Підчас ліцитації меблів у каварні в Авез у департаменті Сарт завалилася долівка. Двацять людей впало в пивницю, пять із них тяжко поранилося і треба було їх відвезти до шпиталю.

Викрили нову тайну орґанізацію.

ТОКІО, 20. 2. ПАТ. Поліція арештувала 11 осіб, членів тайної терористичної орґанізації, яка підготовляла атентати на членів опозиційних партій. Ця орґанізація вдержувала мабуть звязок з тією вже зліквідованою терористичною орґанізацією, яка виконала атентат на премієра Інукаї.

Успішні переговори Абісинії з Італією.

РИМ, 20. 2. ПАТ. З Адіс-Абеба надійшли вістки, що підчас переговорів італійського посла з урядом Абісинії поладнали багато справ у звязку з устійненням невтральної смуги на кордоні італійської кольонії Сомалі й Абісинії. Італія сподіється, що після поладнання цієї справи вдасться одержати відшкодування за події в Уаль-уаль.

Абісинія домагається, щоби Італія стягнула своє військо з невтральної смуги і дозволила кочівничим племенам приїздити до оаз в невтральній смузі.

Відїзд канц. Шушнінґа до Парижа.

ВІДЕНЬ, 20. 2. ПАТ. Канц. Шушніґ і міністр закордонних справ Берґер-Вальденеґ виїзджають нині вечором до Парижа. Разом з ними їде трьох урядовців міністерства закордонних справ і француський посол у Відні.

—o—

Затонуло 250 осіб.

ШАНГАЙ, 20. 2. ПАТ. Преса повідомляє, що недалеко Фу-Чав затонув пасажирський корабель зі залогою. Затонуло 250 осіб, між ними відділи вояків. Здогадуються, що корабель був перетяжений і тому затонув.

—o—

Розюшений бик на вулицях міста.

КАСАБЛЯНКА, 20. 2. ПАТ. У Тетуані, в еспанському Мароко, зірвався з ланцюга у загороді місцевого мешканця бик, вибіг на місто та кинувся на прохожих, бив рогами та топтав людей, які не вспіли втекти. Було ранених кільканадцять осіб, м. і. жінка німецького консуля та три поліцаї. Після довшої погоні, в якій брало участь і військо, вдалося бика застрілити.

З ЖИТТЯ НА БУКОВИНІ.

„РАДА“ РОЗВИВАЄТЬСЯ ЩОРАЗ КРАЩЕ.

Нас повідомляють, доповняючи недавню нашу статтю про українську пресу на Буковині, що тижневик „Рада“ розвивається щораз краще і має тепер уже більш як 3.000 накладу. Як відомо, „Рада“ є власністю б. пос. Ю. Сербинюка, Ю. Гливки і М. Атаманюка.

НОВИЙ ТИЖНЕВИК.

В день Шевченкових роковин, тобто 10. березня ц. р. має появитися в Чернівцях перше число нового українського тижневика „Українські Вісти“, що матиме 8 стор. обему. Редакція „Українських Вістей“ находиться при вул. Турдея 2.

Т-ВО СІЯЧІВ БУРЯКІВ.

Заходом о. Стусяка та деяких членів Української Нац. Партії заснувалося на Буковині Т-во малих сіячів буряків, яке має вже до 2.000 членів. Т-во має за завдання поборювати визиск великих плянтаторів буряків.

НЕРІВНОМІРНІ ПОДАТКИ.

Сенатор Самоіля вніс недавно в румунському парляменті інтерпеляцію, в якій вказує на те, що в Чернівцях фіякер платить річного податку 120 тис. левів, а він знає міліонерів та екселенцій, що заробляють грубі тисячі, та проте платять усього 50.000 левів річного податку.

Канадійський лікар і духовник
присвятив своє життя українцям.

30 літ праці д-ра А. І. Гонтера.

У Вінніпеґу святкував недавно 30-ліття своєї праці лікар і місіонар д-р А. Дж. Гонтер. Заслуги його для добра наших канадійських земляків величезні. За свою філянтропійну та безкорисну працю дістав він на новий рік від анґлійського короля ордер Британської Імперії.

Як місце своєї праці вибрав він Тельон у 1902. р. Скінчив він теольоґію та медичний факультет у Торонто і у подвійному характері: лікаря та духовника став помагати безпорадним нашим еміґрантам, що приїзджали до Канади шукати кращої долі. У 1903. р. почав він працювати у малому шпиталі, який пізніше прозвали його іменем. Гонтер лікував наших земляків майже безплатно. Досі — читаємо в англ. пресі з Вінніпеґу — зберігає у себе він на памятку роги лося, які дістав від свого першого бідного пацієнта, що мешкав 35 миль від міста. За 30 літ невтомної праці лікар може допомогти тисячам тим більше, коли вважає це метою свого життя. Д-р Гонтер був чимось більше як лікарем: там, де не помагала медицина, він потішав недужих Божим словом.

Крім цього дав він почин до будови у Тельоні приватної школи на 50 дітей, 25 хлопців і 25 дівчат, де бідні діти жили як дома, мали харч, опіку і підготовлялись до ріжних професій. Д-р Гонтер находив при цьому ще і час на досліди над комахами. У школі вмів він заохотити дітвору, щоб збирала жучки, хрущі та всілякого роду комашню. Ентомольоґічне Т-во в Канаді назвало в його честь одну відкриту ним комаху його прізвищем.

Як добрий знавець людської психольоґії д-р Гонтер рішив, що коли має постійно жити у країні, де найбільше потребують його помочі українці, то повинен вивчити їх мову. Знайомість української мови відкрила йому душу нашого народу, для якого він хотів пожертвувати всі свої сили. Вивчив він нашу мову так добре, що став перекладати оповідання та поезії з української на анґлійську і видав цілу збірку перекладів Шевченкового „Кобзаря“ з передмовою і коментарями. Став теж видавати журнал „Ранок“ в анґлійській та українській мові, що виходив за допомогою протестантських злучених церков у Канаді.

У своїй книжці „Пригода у дружбі“ оповів він з великим теплом про свою ролю посередника між тубильцями Канади і новими поселенцями, нашими земляками. Цю ролю виконував він у пересвідченні, що в інтересі українців і володарів Канади є найти спільну мову. Симпатія, яку зєднав він собі між нашими канадійськими земляками це одна з найкращих нагород за його довголітню безкорисну працю.

Мистецьке життя.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ.

В Президії Асоціяції Незалежних Українських Мистців можна набути до 5. березня образи, різьби, гравюри і емалії таких наших мистців: Бутовича, Борачка, Білецької, Грищенка, Глущенка, Дольницької, Лятуринської, Масютина, Мазепи, Миляніївної і ін. Після 5. березня ці твори вишлються з краю. Усі ці твори високої мистецької вартости і бажане було би, щоб у краю якнайбільше з них збереглось.

Крім того, там можна дістати інформації устно і на письмі у справі мистецьких робіт, особливо малювання церков.

Адреса: Львів, Чарнецького 26, IV. пов. А. Н. У. М.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО.

Краківський ілюстрований тижневик „Тигоднік Артистув“ багато місця уділює українському мистецькому життю. Так, поминаючи попередні числа, бачимо: у ч. 10. чотири ілюстрації українських ікон XV. і XVI. століття з Національного Музею, у ч. 11. репродукції з VI. Вистави А. Н. У. М. — С. Гординського, С. Борачка і М. Глущенка, — у 12 ч. хроніка з українського мистецького життя, у ч. 13. репродукції наших мистців з Радянської України: Юрка Садиленка, Олекси Кравченка, Дмитра Шавикина і Крамаренка та інформація про VI. Всеукраїнську Виставу, у ч. 14. про виставу М. Глущенка.

*

Другий тижневик „Газета Артистув“ також час від часу подає інформації про українське мистецьке життя. Свого часу, з нагоди різьби Архипенка, що є у Львові, був передрук змісту статті П. Ковжуна з „Назустріч“, відомости про VI. Виставу А.Н.У.М., а в останньому 22 ч. уміщено замітку про виставу М. Глущенка та в статті про сучасну пластику у Львові згадують двох українських мистців: Р. Сельського і П. Ковжуна.

ҐАЛЕРІЯ ТВОРІВ Т. ШЕВЧЕНКА.

У Харкові відкрита Всеукраїнська ґалерія картин і рисунків Т. Шевченка. Зібрано коло 900 творів. Перед відкриттям ґалерія набула твір Шевченка „Діти Рєпніних“, який був в приватних руках.

Ґалерія займає 12 більших саль і ділиться на 3 великі відділи. Перший — музейний, де зібрані твори, що відтворюють епоху, життя і творчість. Другий — твори самого поета по таких підвідділах: „До вступу в Академію“, „В Академії Мистецтв“, „На Україні“, „На засланні“, „По засланні“. Третій відділ складається з проектів будинків і всяких памятників для звеличання памяти ґенія України. В одній зі саль є портрет російського поета Жуковського роботи Брюлова, за котрий викуплено Шевченка з кріпацтва.

НОВІ МИСТЕЦЬКІ ЛИСТІВКИ.

Львівське видавництво „Нова Хата“ випустило дві нові кольорові листівки з праць молодої талановитої нашої малярки Галини Мазепи. Листівки видані трьохбарвною технікою, на доброму папері і виглядають дуже гарно. Це видавництво серією своїх листівок проломило наш убогий ринок, що мав до цього часу переважно макулятуру, за дуже незначними виїмками.

УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ НА ЧУЖИХ ВИСТАВАХ.

М. Глущенко, якого вистава саме оце кінчиться у Львові, одночасно виставляє в Парижі, в „Сальоні Незалежних“ портрет знаменитого французького маляра Поля Сіньяка і в Сент Етієн, на виставі французького мистецтва — кілька річей з еспанських мотивів.

Мистець С. Борачок узяв участь на „І. Виставі сучасного малярства“ в Катовицях та V. зимовому сальоні у Варшаві, в Інституті Пропаґанди Мистецтва.

О. Лященко перебув осінь і початок зими в Мароко. По повороті улаштував вистави в Тулузі. Катовицях і Любліні — всюди з успіхом.

НОВИНКИ

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— **З Українського Лікарського Товариства.** У пятницю дня 22 ц. м. в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля ч. 7 реферат д-ра Т. Бурачинського: Зїзд Ради Львівської Лікарської Палати. 1005

— **Позаочна школа високошкільних студій.** Український Технічно-Господарський Інститут при Українській Господарській Академії в Подєбрадах продовжує впис на: 8-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (анґлійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, перероблення садовини та городини, с.-г. рахівництва, громадської агрономії, оброблення шкіри, миловарства, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачується відкриття й інших курсів. Навчання ведуться кореспонденційною методою. Проспекти і програми безплатно. На ширшу відповідь прикладати міжнародній поштовий значок. Поштова адреса: Ukrajinsky Technicko-hospodarsky Institut, Poebrady, Tchecoslovaquie.

— **Чи є чехословацька мова?** Недавно помістили ми замітку під повищою назвою („Діло“ ч. 14. з дня 19. січня 1935). З цього приводу пишуть нам з Праги: Чехословацький мовний закон увів термін „чехословацька мова“, як правниче, а не фільольоґічне поняття, себто обидві істнуючі літературні мови, чеська та словацька, в галузі права творять одну мову. Ця правнича „чехословацька мова“ стоїть на основі цілковитої рівности чеської мови зі словацькою, і тому § 4. мовного закону постановляє, що урядове полагодження чеського подання словацькою мовою та, навпаки, урядове полагодження словацького подання чеською мовою вважається за полагодження в мові подання. Отже всюди можна сторонам уживати і чеської і словацької мови, але державним установам приписано в Чехії та на Моравії-Шлеську урядувати чеською, на Словаччині — словацькою мовою. Щодо шкільництва, то в чехословацьких школах Чехії та Моравії-Шлеська викладовою мовою є чеська, а в школах з іншою викладовою мовою чеська мова є предмет навчання. В чехословацьких школах Словаччини викладовою мовою є словацька, а в школах з іншою викладовою мовою словацька мова є предмет навчання. Але як на Словаччині, так і в Чехії та на Моравії-Шлеську, по думці згаданого мовного закону, словацьку й чеську мову називають у шкільних свідоцтвах однаково — „чехословацька мова“.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 65758. 5.000 зол. на ч. 93544 113374 10077. 2.000 зол. на ч. 184991 57848 83988. 1.000 зол. на ч. 131037 137644 164075 173707 24108 179236. 500 зол. на ч. 8337 13184 23155 31352 75410 81547 91039 162215 173659 6582 75631 110691. 400 зол. на ч. 42273 45475 64278 94503 97201 125438 177873 182707 20318 88704 104482 122804 148281.

— **Небезпека повени.** Наслідком наглої підвишки температури на ріках почали тамти леди. На Сяні підноситься вода, а в найближчому часі рушать на всіх його доплинах леди. На Вислі леди вже рушили, творячи місцями великі запори.

— **Львівська хроніка.** З магазину скарбового уряду ч. 4 при пл. Голуховських злодії вкрали 180 м. матеріялів, вартости 1227 зол., які цей уряд зафантував у податників. — У брамі дому при вул. Якова Германа найшли 2-тижневу дитину. — На вул. Сінявській якась жінка оставила 3-міс. дитину. — Апеляційний суд затвердив присуд на 40-літню Каролину Чоловську, яку окружний суд засудив на 2 і пів року вязниці за те, що задусила й спалила свою неправесну дитину. — У головному шпиталі померла 24-літня Михайлина Ціпінська, як друга жертва вибуху бензини в мешканні при вул. Львівських Дітей.

— **Краєва хроніка.** Перемиський окружний суд засудив на рік вязниці Людв. Байду, б. війта з Розвиниці за спроневірення громадських грошей. — Суд присяглих у Самборі засудив на пять літ вязниці І. Виницького з Чайкович, який зарубав свою жінку сокирою, як ішла до церкви.

— **Весняні бурі.** Цілу середущу Европу навістили в останніх днях сильні бурі, що наробили великої шкоди й потягнули жертви в людях. В околиці Лімбурга в Голяндії завалилися комини й вбили 5 осіб. На одній церкві впали дві вежі, причому згинули дві особи, а кілька є ранених. Біля Гміден буря кинула двох хлопців у море. Під Мальме у Швеції вихор ухопив одного залізничника в повітря і кинув під потяг, наслідком чого він згинув. На Поморі буря рушила на шинах кілька пустих вагонів і загнавши у сліпий кут, розбила їх. На Гельському півострові розбурхане море прорвало беріг і забрало великий шмат землі. Буря не поминула й Галичини. Над Станиславовом перетягнув сильний буревій з громовицею. Західні вітри нанесли одночасно на цілу Европу багато тепла, яке виперло в північно-східному напрямі полярні течії й спричинило загальну відлигу. Над Ленінградом і Москвою стверджено в ночі на 15. сильну магнетичну бурю, після якої настала весняна погода. В Ташкенті, Асхабаді і Самарканді настала вже від довшого часу весна при температурі 16—20 ст. Ц. В городах зацвили цвіти. Метеорольоги приписують всі ті неспокої і зміни в земській атмосфері великим плямам на сонці.

— **Жандарми вбили 7 селян.** Як повідомляють із Білгороду, в селі Сібін селяни заатакували стежу жандармерії, щоби відбити трьох арештованих селян. В часі сутички жандармерія вбила 7 селян, а трьох тяжко ранила. Трьох жандармів потерпіло рани.

— **Відчити крізь телефон.** Німецька почта ввела цікаву новину в ділянці телефонів. Нове вдосконалення телефонічних уладжень позволяє, що особи, які живуть в ріжних містах, можуть рівночасно розмовляти зі собою. Крім того можна виголошувати відчити крізь телефон. Подібно як у радіо прелегент, що сидить у себе дома або в окремій кімнаті в почтовому будинку, може виголошувати відчит до телефону. Кожний абонент телефону може злучитися з телефонічним числом прелегента і слухати відчиту.

— **Вовки пожерли дитину.** В західній Болгарії в Кістендилі стадо голодних вовків напало на двоє дітей, що верталися зі школи до дому. Одну дитину вовки розшарпали, друга схоронилася на дерево. По кількох годинах найшли цю дитину замерзлу.

— **Найнижча температура.** Відомий дослідник низьких температур, проф. д-р Гас осягнув найнижчу температуру, яку досі зареєстровано при наукових дослідах у лябораторії на університеті в Лейді. Користуючись спеціяльною магнетичною методою йому вдалось дійти до температури —273 ст. Цельзія.

— **Ворона видзьобала дитині очі.** В Тирнаві біля Грацу склалася в домі одного робітника страшна подія. Він знайшов на дорозі перемерзлу і зовсім охлялу ворону. Змилосердившись взяв її до дому, віджив і хотів її освоїти. Відходячи до роботи, лишив її в хаті з 8-місячною дитиною в колисці. Коли вернувся, застав дитину страшно покрівавлену, бо ворона видзьобала їй очі.

— **Новочасний альхемік.** Французька преса розписується знову про інж. Дуніковського, що в Сан Ремо добуває при помочі свого апарату з піску золото. Як відомо, Дуніковський програв уже раз судовий процес, обвинувачений в шантажі на шкоду французьких капіталістів у звязку зі своїм винаходом. Тепер він експериментує дальше свій винахід і кажуть, що з успіхом. Його винахід зводиться до того, що при помочі його апарату можна із золотодайної брили землі добути більшу скількість золота між відомими досі способами. Якщо покажеться це правдою, Дуніковський зажадає ревізії свого процесу. Крім того, кажуть, що він відкрив „проміні смерти", які можуть запалювати на віддаль літаки в повітрі.

— **Мусоліні виховує атлетів.** До Америки вернувся з Італії д-р Кенон Стімсон, б. довголітній провідник американської протестантської церкви. Він каже, що йому ніяк не вдалось позбутися привязання до Америки, хоч в Европі зазнавав пошани й гостинности. Про Мусолінія оповідає, що він не інтересується старим поколінням, а всю силу звернув на виховання італійського доросту на атлетів. Стімсон не може надивуватися, як можна осягнути таку велику переміну нації протягом одного лише поколіня. Всі італійці, що находяться тепер в державній службі, це атлети і незвичайно роботящі люди.

— **Тунель між Гібральтаром і Мароком.** До винаходів, які в останніх часах займають технічний світ, належить проект еспанського інжинера й полковника артилерії Педра Веноіс, що пропонує еспанському урядові будову підморського тунелю між Еспанією й Африкою. Спершу проектовано цей тунель в місці, де є найменша віддаль між берегами Европи й Африки, отже між Гібральтаром і Чевтою. Одначе після прослідження природних умовин показалося, що ґрунт у цій околиці дуже скалистий і трудний, зате трохи дальше на захід, в околиці андалюзійського місточка Таріфа на розі Пенха можна перевести тунель, який лучив би Еспанію з місцевістю Альтарес в еспанському Мароккy. Проект передбачує будову трьох тунелів, з яких один служитиме до залізничої комунікації, другий до колового руху, а третій буде резервою на випадок якихсь перепон двох перших тунелів. Еспанський інжинір проектує будову тунелів у глибині 70 до 100 метрів під поверхнею моря. В державній школі нурців у Картагені вже будують велєтенський підводний танк, що може рухатися зі швидкістю 2 до 3 км. на годину й буде мати телефон, рефлектори і т. п. Обчислено, що будова тунелю триватиме 3 до 4 роки, а кошти дійдуть до 300 міліонів пезетів або поверх 200 міл. зол.

— **Ріжні вістки.** Совітський уряд замовив у Бельгії та Чехословаччині нові вагони. — Голяндський уряд рішив вибудувати концентраційний табор для чужинців, що ведуть агітацію проти державного ладу. — Міська управа Льондону радить над тим, яку суму призначити на королівський ювилей; свято з приводу коронації короля Едварда коштувало 24.000 фунт. шт. — З Франції перейшла до Англії епідемія грипи; у Дуврі занедужало 60 жовнірів і 60 школярів. — До Французької Академії Хліборобства вибрали першу жінку п-ю Гароля, директорку агрономічної стації в Ер-е-Льоар. — Золотий запас французького банку зріз за останній тиждень на 4 міл. і тепер дійшов до 81.883 міл. — До Осльо приїхала група радянських совгунів під проводом чемпіона Мельнікова, щоб узяти участь у міжнародніх змагах. — Кардинал Фавльгабер зорганізував у Баварії плебісцит: які батьки бажають посилати дітей до католицьких шкіл і які до урядової расистської; 65 проц. заявилось за католицькими. — Біля Констанци вискочив із шин вантажний потяг, причому 30 вагонів перевернулося в рів й розбилося. Згинуло кількох людей зі служби. — У Франкфурті н. М. відбудеться в літі ц. р. конґрес німецьких стенографів. — В Сараґосі померло протягом тижня 100 осіб на грипу.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. Симеон Кульчицький, парох Вощанець, рудецького деканату, помер 14. лютого ц. р. проживши 67 літ. Полишив жінку і 4 дітей — всі на становищах.

Висвячений 1893 р., був сотрудником у Ріпчицях і Хирові, де ревно займався „Просвітою". В 1899 р. став парохом Вощанець і тут розвинув незвичайно широку діяльність на полі церковнім і народнім. Його заходами дідич Угерець Винявських, бл. п. Михайло Малецький, записав около 400 моргів (свій фільварок) Т-ву „Просвіта" у Львові, з чого лиш 12 моргів дістали СС. Служебниці на захоронку. Довгий час був куратором цієї фундації, та вкінці з того становища зрезиґнував. Його заходами селяни купили розпарцельований двір у Вощанцях і через це крайньо вбоге село стало заможним, до чого людям помогла ним заложена і взірцево ведена Райфайзенка. У Вощанцях побудував мурований дім, власність споживчої кооперативи, котру він теж заснував. Тут приміщені Каса Стефчика, читальня „Просвіти", кружок „Сільського Господаря" і „Рідної Школи", т-во „Луг" та аматорський гурток, що дає часто вистави. В минулім році спровадив до села кілька тисяч щеп, котрими обсаджено вулиці і заложено сади навіть у подвір'ях. Церковно-релігійні організації у Вощанцях і Угерцях Вин. є взором для інших парохій.

Не менше зробив і для повіту Рудки. Він був основником і провадив до смерти філію „Сільського Господаря", філію „Просвіти", „Рідної Школи". Повіт. Союз Кооператив, Районову Молочарню і Народній Дім. Бл. п. о. Кульчицький особливо займався справами кредит. коопер. „Народній Дім" в Рудках. Він обіхав всі села повіту і зібрав кільканацять тисяч золотих на уділи. Колиж з причини кризи і лихих попередніх управ „Нар. Дім" знову сильно підупав, він зорганізував санацію, котрої не вдалось йому вже перевести з причини смерти.

В останніх 10 літах увійшов до повіт. самоврядних установ, як: Рада і Повітовий Виділ, Каса Ощадности і Рільнича Рада; їздив на

збори Кас Стефчика до Львова й Варшави, а мин. року іменували його членом відкличної комісії для доход. податків у Львові. Всюди зробив багато доброго для повіту і приватних людей своїм розумом, тактом і з щирої, безкорисної любови до ближнього.

Бл. п. о. Кульчицького вважали типовим „уґодовцем" у відношенні до поляків і польської влади. Це правда, бо така вже була його вдача. За російської окупації він як українець потрапив порозумітися зі знаним єписк. Евлогієм і ген. Бобринським, що у нього мешкали. Та коли польські війська заняли Східну Галичину, то й о. Кульчицького вивезено до Вадовиць і на Домбє. Мимо свого „уґодовства" він ніколи не зрадив української нац. справи, а у важніших справах радився інших (зокрема Голови. Т-ва „Сільський Господар" у Львові). Колиж і трапились у нього з несвідомости малі промахи, він приймав радо заввагу і до них потім застосовувався.

Задля його милого поведення й несення помочи потребуючим всі його любили, без ріжниці народности й віри. Длятого його смерть викликала загальний жаль, а його похорони 18. ц. м., не зважаючи на дуже лиху погоду, стали великою жалібною маніфестацією. Рудецький повіт не має, на жаль, такого громадянина, що міг би його тепер н всіх ділянках публичного життя заступити. В. Й. П.!

Дня 10. II. 1935 р. померла в Станиславові **Климентина Огоновська,** емер. учителька вправової школи, проживши 60 літ. Похорони відбулися 12. II. ц. р. В. Їй П.! 1003

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Так не сміє бути! Свого часу розвязала влада тернопільську українську державну гімназію і громадянство не лиш Тернополя, але й усього краю відчуло це як болючий удар-рану, незагоєну до сьогодні. Ратує справу коедукаційна гімназія Р. Ш. Бож нині увесь світ признає і це є провідним гаслом у вихованні, що тільки в своїй рідній школі можна виховати дитину. Основою нинішньої школи є не клясична культура, як було в школах перед війною, але культура власного народу, рідна мова як виразник цієї культури; а деж може їх навчитися дитина, як не в своїй школі? І за ті свої школи дбає громадянство, складає жертви, бо розуміє вагу справи; декілька шкіл з українською мовою навчання удержує і держава. В якомуж світлі ставлять себе самі батьки, які, маючи свою добру школу Р. Ш. навіть з правами державних шкіл, не посилають туди своїх дітей? Не може тут рішати навіть фінансова сторінка, бо сьогодні і в державних школах є високі шкільні оплати. Запитуємо прилюдно тих батьків, з якої причини віддали свої діти до шкіл Т. Ш. Л. чи інших?! А саме: 1) п. Б. (сина), 2) о. В. (доньки), 3) п. Д. (д.), 4) п. К. (с.), 5) п. М. (д.), 6) о. О. (с.), 7) о. П. (д.), 8) п. П. (д.), 9) о. П. (д.), 10) о. Р. (с.), 11) п. Х. (д.), 12) п. Х. (д.), і 13) п. Ч. (с.). Так дальше хіба не сміє бути!

СТАНИСЛАВІВЩИНА.

Як працює жіноцтво в Ганусівцях. В останніх часах поширився значно культурно-освітній рух у селі Ганусівцях. Причинилось до цього у значній мірі жіноцтво, яке заснувало ще перед трьома роками Жіноче Т-во. Тепер сходяться до читальні щотижня жінки й дівчата на читання часописів і при цій нагоді ведуть гутірки на актуальні національно-суспільні теми. Дуже часто такі сходини получені з чайними вечорами. Слід підчеркнути, що на чайних вечорах є буфет завжди без алькоголю. Згадане Т-во має свою аптичку, з якої користає населення села в наглих потребах. Т-во влаштувало власними силами концерт у честь Л. Українки й О. Федьковича. Члени Т-ва взяли теж участь у Жін. Конгресі у Станиславові в минулому році. З ініціятиви жінок зорганізовано в селі церковний хор. Завдяки патріотичним і зорганізованим членам цього Т-ва припинився в селі євангелицький рух, який захопив був на короткий час кільканадцятьох малосвідомих громадян села. Жінки Ганусовець, захоплені дотеперішніми успіхами своєї культурної праці, беруть тепер також активну участь у всіх ділянках громадянського життя і своєю рухливістю поборюють всякі елементи, що чигають на знищення нашого народу. Честь таким жінкам! Гість.

СПОРТ.

I. ЗИМОВІ ЗАПОРІЖСЬКІ ІГРИЩА У СЛАВСЬКУ.

В днях від 10.—17. ц. м. відбувалися у Славську лещетарські змагання за запоріжське мистецтво краю на 1935 рік. Ця т. зв. „Українська Олімпіяда" стягнула на старт майже всіх наших найкращих лещетарів змагунів. Змагання організувала комісія при Українськім Спорт. Союзі, у склад якої входили люди, що мало такими справами займалися, тому також не зважаючи на найкращу волю, всього як слід зробити не були в силі. Підготова самих Ігрищ тривала всього кілька днів, так, що на самих змаганнях майже в кожній конкуренції щось недомагало. Організатори, необзнайомлені зі своїм завданням, дуже часто радились самих змагунів, куди і як пускати трасу, а навіть користувалися змагунами при значенні траси. Переучeними змагунами ніхто не занявся, так, що навіть з тої причини приходило до ріжних інцидентів. Український Спорт. Союз не дозволив занятись організацією тих Ігрищ Карпатському Лещетарському Клюбові, що в тому напрямі має вже деяку рутину, тому також за те мусить відповідати.

Біг на 18 кільометрів.

Та проте змагання відбулися і виказали дуже високу класу наших змагунів. Змагання отворив заст. голови Спорт. Ради інж. Іван Зубенко. На двох щоглах перед домівкою К. Л. К. замаяли національні та клюбові прапори і в год. 13·30 вистартували змагуни до бігу на 18 км. Траса була довга в дійсности найменше 21—22 км., тому й не диво, що час мистця Бойчука виносить аж 2·06·38". Зараз по старті веде Пелющак (КЛК) і приходить до мети перший, одначе перед самою метою змилив трасу і тому його здискваліфікували. Бойчук і Лупапа (КЛК — Ворохта) біжать дуже легко, видно в них школу норвеських тренерів. Лупапа, найкращий змагун на короткі біги, приходить до півметка зараз за Пелющаком, одначе довший підхід мучить його і до мети приходить 8-ий. Сліпко (Черник), Рибачев, Врецьона (КЛК) біжать дуже завзято, а несподіванку зробив Коваль (Черник).

Скоки.

Другого дня відбувся найефектовніший змаг: це скоки на великій скічні у Славську. Погода дуже гарна. До конкурсу стануло 11 змагунів: 5 з КЛК і по двох в Черника, Плаю й УССК. Тут понисувались наші ворохтянці, хоч стилем не відбігав від них Рожанковський Яр. (Черник). Бойчук скаче дуже певно, а Лупапа поза конкурсом установлює рекорд у довжині скоку на 30 м. Уперше бачили ми наших змагунів, що скакали повище 25 м. Добре скаче Пелющак (КЛК), Марунях (УССК) та Хамула (Плай). Славчанець Петро Щадей скаче дуже відважно, одначе його легкі, не скокові лещети не дозволяли йому скоків остояти.

Зїздовий біг з Оршівця до Тарнавки

Третій день змагань — зїздовий біг з Оршівця до Тарнавки — був правдивою приємністю для змагунів і видців, до чого причинилась чудова погода Сонце сильно гріло, що зовсім не чути було морозу. До цієї конкуренції виставив К. Л. К. аж 27 змагунів на всіх 44. Уперше змагались наші змагуни на такій трасі, де зїзд тривав 3 і пів до 5 мінут і вимагав доброго опанування лещет. Найкращим виявився Пелющак (КЛК), що переїхав трасу в часі 3'12 мін. Дальше Рибачев, Бойчук, Врецьона (всі з КЛК). Дуже добре зїздили Хамула (Плай) і Марунях (УССК) і булиб напевно заняли гарні місця, одначе тому, що не переїхали зазначеної брамки, їх здискваліфікували.

Старт жінок.

Трохи нижче старту змагунів відбувся старт жінок. Кляса жінок куди слабша від мущин і до того їх дуже мало, бо всього 7, хоч знаємо, що їх є багато більше. Перше місце добула Маковей (КЛК), що вже вдруге цього року перемогла у зїздовому бігу. Друга Рожанковська (КЛК) на 2·8 сек. гірша, дальше Шухевич, Рогожа (Стріла), Дмоховська (УССК). Зїздовим бігом закінчилася перша половина Ігрищ. Два дні відпочинку для змагунів, що вже досить помучились.

Штафетовий біг.

У пятницю (15. ц. м.) штафетовий біг 4×10 км., до якого стануло аж 8 дружин. Погода трохи попсувалась, пустив мороз і тяжко було підшукати відповідний смар на лещети. КЛК. і тут виставив найбільшу кількість дружин (4). Сніг помітно зміняється з години на годину, так, що перша зміна йде найкраще, друга найгірше. Траса, подібно як першого дня, мала один довгий підхід і такий зїзд, отже назагал тяжка. Дружина КЛК. була безконкуренційна. Відразу зачинає вести Лупаца і передає хустину (штафету) Пелющакові на 4 мін. перед Рожаковським (Черник) і Соколовським (УССК). Полотнюк (Черник) на початку йшов дуже добре, але в половині дороги тріслo йому вязання, так що стратив аж 20 мін. По зміні Рак, Коваль і Сліпко бігли дуже жертвенно, одначе вже не могли страти назробити. Також дружина УССК-у дуже добре йшла і в кожній зміні наближалась до змагунів з дружини КЛК. Найкращий у тій дружині був Бучацький.

Тогож дня мав відбутися також штафетовий біг жінок 4×5 км., одначе до нього не зголосив ніодин клюб своєї дружини. Мала кількість жінок змагунок аж разила супроти кількости мущин.

Змагання в сляльомі.

Перед останній день Ігрищ — це змагання в сляльомі. Вперше введено у нас цю дуже цікаву й гарну конкуренцію. Підготовка до цих змагань вимагала довшого часу, одначе організатори взялися до неї щойно в дні змагань. Тому також вийшла з неї пародія. Тор ішов снігом свіжим, леден зрушеним а не утовченим, так, що кожний упадок (а було їх дуже і дуже багато) лишав за собою такі вибої, що годі було навіть доброму змагунові переїхати через них без упадку. Позатим судді не порозумілися зовсім ані в уставлюванні хоруговок, ані на судлюванні. Старт змагунів почався дуже пізно (3·30 попол.), так, що остані змагуни і змагунки бігли вже в темряві. Перший приїхав Рибачек, КЛК. (час 1·10 мін.) певно і без упадку, 2) Коваль (Черник, 1·18), 3) Бойчук (КЛК, 1·23), 4) Рожанковський (Черник). Стартувало около 40 змагунів. Багато дуже добрих змагунів мусіли задоволитись дальшими місцями, бо на такім невідповіднім торі не могли показати своїх умілостей.

В жіночій конкуренції перемогла певно Рожанковська Маковеївну (обі КЛК.) та Шухевич (Стріла).

Біг на 30 км.

В останнім дні відбувся біг на 30 км. Сніг зовсім мокрий, температура +3°, часами падав дощ. Траса мала два окруження по около 13 км., про що свідчить також час першого Сліпка 2·38'18".

Такий на такім розмокдім і тяжкім снігу в бігу на 30 км. майже виключене осягнути. До цього бігу стануло тільки 16 змагунів, а скінчило його тільки 8. Підчас того бігу три змагуни поломили лещети, а один досить сильно побився підчас упадку. Решта відступила по першім окруженні.

В клюбовому точкуванні високопиферно переміг КЛК., який заняв майже всі перші місця. Друге місце заняв Черник, третє УССК., четверте Плай.

Змагання перейшли не так, як повинні були перейти. Український Спортовий Союз повинен уже раз перестати робити експерименти, особливо тоді, коли йде про організацію таких змагань, як Запоріжські Ігрища.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 21. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Пятниця, 22. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 21. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".
Пятниця, 22. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „Ноїв Ковчег".
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТІК: „Юліка".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Зводниця".
КОЛІСЕЙ: „Небезпечна краса", ревія „Темпо, темпо!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фліп і Флап у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Живий заслав" і „Парада на Червоній площі в Москві".
МІРАЖ: „Веселий тиждень" (Секе Сакаль).
МУЗА: „Створена до цілування".
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Евг. Бодо).
ПАН: „Мікі Маус", Фліп і Флап (Гут парить гумор) Тайни сальону краси.
РАЙ: „Уланські обіти".
СВІТ: „Маркіза Ізорісака" та „10-ий нюбко".
СОНЦЕ: „Шанхай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Циганські мельодії" і ревія „Веселий мурин".
УТІХА: „Пімста пана Х." і ревія.
ХИМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейнор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Четвер, 21. лютого 1935.

Відень (506,8) 15·40 Оповідання для дітей, 17·30 Форт. ресітaль, 19·35 Пісні й арії, **Братислава** (298,8) 17·20 Спів, 19·30 „Кума - Смерть" оп. Кареля, **Кошиці** (259,1) 17·20 Чеські нар. пісні, 18·00 Для Закарпаття (сільська музика) **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 17·20 Форт. твори Шопена, 19·30 „Далібор" оп. Сметани, **Париж** (1648) 21·45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 18·05 Вок. авд., 19·00 Пісні Штравса і Шідінгса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Пісні в кухні, 21·25 Прелюдія Шопена (вик. Й. Штравс), **Кельн** (455,9) Твори Гайзера (оп., муз.), **Ляйпціг** (382,2) 19·30 Концерт із участю Гаспара Касадо, **Мінхен** (405,4) 14·20 Солісти, 20·10 Симф. концерт, **Бресляв** (315,8) 19·00 Оперетки, вальси, пробоєвики (муз., спів), **Будапешт** (550,5) 13·90 17·35 Спів, 19·50 Форт., 22·15 Циг. муз., **Мілянo** (368,6) 11·30 Тріо, 17·05 Спів, 21·00 „Адріяна Лекуврe", **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Пятниця, 22. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·30 Гендлеві твори, 19·35 Альпейські мельодії та пісоньки, 21·35 Пісні кохання — концерт оп. муз., **Прага** (470,2) 19·55 Чеські нар. пісні, 21·00 „Те Деум" ор. Генделя, **Париж** (1648) 19·30 Рецитації поезій, 21·00 „Ля Ґазет де Монмар" вес. вечір, **Берлін** (356,7) 18·30 Концерт у честь Шопена (муз., спів), 21·00 Оп. мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, **Кельн** (455,9) 17·50 Спів і форт., **Ляйпціг** (382,2) 19·30 Нар. пісоньки кантону Тессін (на стіллі), **Мінхен** (405,4) 17·50 Пісні Шмідa **Будапешт** (550,5) 19·05 Спів, 20·25 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 22·00 Нар. музика й суч. пісоньки.

Львівське радіо.

Четвер, 21. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Там шум Прута, Черемоша (гутірка з пісоньками й музикою), 12·30, 13·10 Муз. поранок спів, 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Сальон. муз. в гр. пл., 16·30 Пісні (Шпондерівна сопр.) в супр. форт., 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр Уяви: „Життя Шопена", 18·00 Листи та програми, 18·10 Сільва рерум, мист життя, 18·15 Фейл.: Про похоронні осуди, 18·25 Тріо, 19·00 Концерт із циклю „Сонати Бетовена", 19·20 Гутірка, 19·30 Баркароли в гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Амер. жіночий квартет і сальон. квінтет (муз., сп.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Екзотична подорож, муз. авд., 21·45 Про уявдені мовні помилки, 22·15 Форт. ресітaль, 22·45 Як умирав Шопен, 23·05 Танц. музика.

Пятниця, 22. лютого 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·40 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 12·45 Сусп. виховання в захоронках, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Старі вальси, гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Марші королеви зброї — піхоти (орх.), 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Сен-Саенс; Карнавал звірят, гр. пл., 17·50 Книжки (фейл.). 18·00 Сільва рерум, мист. життя, 18·05 Техн. гутірка, 18·15 Танц. муз. в скр. і форт. літературі, 18·45 Про психіку великополян, 19·00 Концерт, 19·20 Репортаж із відслонення пропамятної таблиці в домі Шопена в Дрездені, **29·30 Пісні Вас. Тисяка в супр. форт.**, 10·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·0 Хвилинка краєзн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Шопенівський фестіваль із варшавської фільгармонії; Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танц. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26 1/2 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·81, Париж 34·94·50, Берлін 212·55, Цюріх 171·49, Голяндія 358.15, Прага без трансакції, Італія 44·80, Нюйорк кабель 5·28 3/5, Нюйорк чеки без трансакції.

Золото: Доляри 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·49, Рублі 46·50—46·49.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Флорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20. лютого ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·90 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану вдержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. лютого ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахоярні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	I. кл.	за 1 кг.	1·00	зол.
Старі „	„	„	0·80	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·95	„
Індики	„	„	1·00	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантарки	„	„	1·25	„

Птицю приймає в скількости зазначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Віддам за свою 6-літню дитину, добре виховану маючим людям, Зголошення до „Діла" під „Дівчинка".

ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . . . „ 0·60
„ на першій сторінці . . . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по . . . зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 480—
„ „ 1/2 . . . . . . 250—
„ „ 1/4 . . . . . . 130—
„ „ 1/8 . . . . . . 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.